

VARHAISKASVATUKSEN ALOITUS ON ISO MUUTOS

Huoltajan näkökulma

Kun lapsen kotielämä vaihtuu varhaiskasvatuksen arkeen, uuteen ympäristöön ja uusiin aikuisiin, se vaikuttaa koko perheeseen. Aikuisille henkinen valmistautuminen muutokseen alkaa yleensä jo kuukausia aikaisemmin hoitopaikan hakemisella ja mahdollisesti työ- tai opiskeluasioiden järjestelemisellä. Aivan pienten lasten aikakäsitys ei yllä niin pitkälle, joten juttelu tulevasta muutoksesta kannattaa miettiä ikätasoisesti. Ennen varhaiskasvatuksen alkamista on hyvä puhua lapselle siitä, mitä käytännössä tarkoittaa, että hoitopäivät alkavat.

Jos lapsi on ollut kotona varhaiskasvatuksen aloitukseen saakka, on odotettavissa muutos, joka vaikuttaa koko perheen elämään. Siksi huoltajien on hyvä keskustella tulevasta muutoksista myös keskenään, jotta kumpikin voi selviytyä uudenlaisesta arjesta mahdollisimman hyvin. Kahden huoltajan perheissä aikuisten kannattaa esimerkiksi tehdä selväksi se, kumpi vie ja kumpi hakee lapsen ja voiko aikatauluja rytmittää niin, että hoitopäivä ei veny liian pitkäksi.

Toinen pohdinnan aihe on se, miten illat sujuvat niiden jäädessä entistä lyhyemmiksi, kun päiviin tulee enemmän ohjelmaa. Myös kotitöiden jakamista käydään tässä vaiheessa läpi monessa perheessä. On varmaankin aika tavallista, että jos toinen huoltajista on ollut kotona, hän on huolehtinut enemmän kotitöistä. Sitäkin täytyy miettiä uudestaan.

Lapsen näkökulma

Varhaiskasvatuspaikassa käydään tutustumassa ennen varsinaisen hoidon aloitusta. Aluksi lapsi voi esimerkiksi osallistua huoltajan kanssa aamu-ulkoiluun, sen jälkeen sisäleikkituokioon ja lopulta olla mukana myös ruokailussa. Näin uusi ympäristö ihmisineen ja rutiineineen tulee tutuksi pikkuhiljaa. Myös huoltajan kannalta on käytännöllistä tuntea hoitopaikka ihmisineen ja tapoineen. Silloin niistä on helpompi keskustella kotonakin.

On luonnollista ja tervettäkin, että lapsi reagoi jollain tavalla varhaiskasvatuksen aloittamiseen. Huoltajien ei tarvitse pelästyä sitä. Usein aika auttaa ja alkujännityksen jälkeen helpottaa. Se, miten lapsi reagoi, on yksilöllistä. Siihen vaikuttaa moni asia, kuten lapsen temperamentti, ikä ja aikaisemmat kokemukset.

Näkyvät reaktiot voivat olla nukahtamisvaikeuksia, heräilyä, ruokahalun heikkenemistä tai toiseen tai molempiin huoltajiin kohdistuvana kiukkuna ja uhmana. Aamulla lapsi voi olla takertuva, itkuinen ja hätäinen, kun hän jää hoitoon huoltajan lähtiessä. Kotoa lapsen lohduksi voi myös pakata mukaan rakkaan lelun, turvarievun tai valokuvia perheenjäsenistä, jotka voivat muistuttaa kodista ja auttaa alkuvaiheen sopeutumisessa.

Huoltajan ja lapsen yhteinen näkökulma

Huoltaja voi jonkin verran vaikuttaa siihen, miten nopeasti lapsi sopeutuu uuteen arkeen. Jos mahdollista, lapsi kannattaa viedä aina samaan aikaan hoitopaikkaan. Näin hän saa turvallisen olon rutiineista. On hyvä, että huoltajasta välittyy lapselle kuva, että hän luottaa kasvattajiin ja pitää hoitopaikkaa turvallisenä. Se näkyy huoltajan puheissa ja tavassa toimia. Oma rauhallisuus voi pyrkiä tartuttamaan myös lapseen.

Tervetuloa euralaisen varhaiskasvatuksen piiriin!

Parasta, mitä huoltaja voi tehdä silloin, kun lapsen on aika jäädä hoitoon, on pysyä rauhallisena ja viestiä sekä sanoin että omalla olemuksellaan, että kaikki on hyvin ja lapsi tullaan hakemaan päivän päätteeksi. "Heipat" tulee tehdä iloisesti ja reilusti niin, että lapsi näkee huoltajan lähtevän. Salaa pois livahtaminen lapsen huomaamatta voi säikäyttää tarpeettomasti. Lapsi ei päättä, miten kauan "heipat" kestävät, vaan huoltaja tekee lähtöpäätöksen lausahuksineen "nyt halitaan ja sitten äiti lähtee töihin", "yksi pusu ja sitten heippa". Eroahdistusta ei kannata pitkittää viivyttelöllä turhaan tilanteessa. Huoltajana tilanteeseen voi valmistautua etukäteen käymällä tapahtumia mielessään läpi. Alkuvaiheessa aamut voivat olla hyvin tunteikkaita ja siinä voi tulla kyynel silmään huoltajallekin, jos lapsi jää pahoilla mielin hoitoon. Aina kannattaa rohkeasti soittaa, jos jokin jää huolestuttamaan sinua huoltajana. Se on lapsen kannalta parempi vaihtoehto kuin asian puiminen aamuissa erotilanteessa.

Ruuhkavuodet ovat sananmukaisesti kiireistä aikaa, mutta vaikka päivän velvollisuudet painaisivat vielä lasta hakiessa päälle, on hakutilanne tärkeää rauhoittaa. Siinä tilanteessa työ- ja muut asiat on hyvä tyhjentää mielestä ja ajatella, että olen nyt hakemassa lasta ja keskityn siihen. Lapselle on tärkeää, että huoltaja on siinä hetkessä läsnä. Lapsi tarvitsee täyden huomion, jossa myös huoltaja on iloinen jälleennäkemisestä. Jätäthän kännykän autoon.

Hakutilanteessa vaihdetaan myös kuulumiset hoitopaikan aikuisen kanssa ja samalla voi antaa lapselle hyvää palautetta siitä, miten hienosti päivä on mennyt. Varsinkin alkuvaiheessa voi olla, että lapsella on tunteet pinnassa. Siihenkin on hyvä etukäteen valmistautua, että jaksaa olla kärsivällinen niissä hetkissä eikä hermostu, jos lapsi purkaa tunteitaan huoltajaan. Kotona rauhallisessa ympäristössä hoitopäivää voi vielä käydä läpi yhdessä ja jutella siitä, mitä päivästä on jäänyt mieleen ja mikä oli mukavaa.

1. Varhaiskasvatuksen aloittaminen voi olla suuri muutos lapsen elämässä.
2. Anna aikaa sopeutumiseen. Ethän vaadi itkuttomuutta tai reippautta.
3. Valmistaudu siihen, että lapsi oirehtii kotona. Hän saa olla kiukkuinen muutoksen vuoksi.
4. Kuuntele lasta ja sylittele paljon. Hän saattaa tarvita läheisyyttäsi enemmän kuin aikaisemmin.
5. Ole varma päätöksestäsi lähteä töihin. Ethän syyllistä itseäsi. Lapsi vaistoa epävarmuutesi herkästi.
6. Pidä kiinni rutiineista, kuten nukkumaanmenoajoista. Lapsi saattaa kokeilla rajojaan tässä tilanteessa enemmän kuin ennen.
7. Jos lapsi ikävi, vie varhaiskasvatukseen valokuva-albumi, jossa on kuvia hänelle rakkaista ihmisistä. Kuvien katseleminen rauhoittaa lasta. Voit myös antaa oman huivisi tai puserosi mukaan lapselle, jolloin tuttu tuoksusi vaatteessa rauhoittaa lasta.
8. Tutustu varhaiskasvatuspaikkaan rauhassa lapsesi kanssa ja aloita lyhyemmillä päivillä.